

Monitorowanie drogowego przewozu towarów z perspektywy przewoźników

RADCA PRAWNY PAWEŁ JUDEK

Ustawa w Sejmie

- ▶ W dniu 10.02.2017 r. Sejm uchwalił ustawę o systemie monitorowania drogowego przewozu towarów
- ▶ W dniu 03.03.2017 r. Senat przyjął poprawki do ustawy

Przedmiot ustawy

- ▶ zasady systemu monitorowania drogowego przewozu towarów
- ▶ odpowiedzialność za naruszenie obowiązków związanych z drogowym przewozem towarów następujących podmiotów:
 - podmiotu wysyłającego
 - podmiotu odbierającego
 - przewoźnika
 - kierującego środkiem transportu

Podmioty podlegające ustawie

- ▶ podmiot wysyłający – podmiot dokonujący dostawy, wewnątrzwspólnotowej dostawy lub eksportu towarów
- ▶ podmiot odbierający – podmiot dokonujący nabycia, wewnątrzwspólnotowego nabycia lub importu towarów
- ▶ nadawca – podmiot dokonujący wysyłki towaru będącego przedmiotem przewozu
- ▶ odbiorca – podmiot, do którego ma być dostarczony towar będący przedmiotem przewozu

Towary podlegające monitorowaniu wg PKWiU

- ▶ paliwa silnikowe, oleje opałowe i napędowe, oleje smarowe
- ▶ alkohol etylowy nieskażony od 80 % mocy
- ▶ alkohol etylowy skażony
- ▶ preparaty smarowe, dodatki, środki zapobiegające zamarzaniu, jeśli zawierają alkohol
- ▶ biodiesel, spoiwa do form odlewniczych
- ▶ oleje odpadowe

jeśli ich masa przekracza 500 kg lub objętość 500 l

Towary podlegające monitorowaniu według Scalonej Nomenklatury

- ▶ alkohol etylowy nieskażony o mocy co najmniej 80 %
- ▶ oleje i pozostałe produkty destylacji wysokoprocentowej smoły
- ▶ oleje ropy naftowej i otrzymywane z materiałów bitumicznych
- ▶ alkohole alifatyczne
- ▶ kwasy polikarboksyłowe
- ▶ preparaty smarowe
- ▶ środki przeciwstukowe i środki zapobiegające zamarzaniu z alkoholem
- ▶ rozpuszczalniki zawierające alkohol
- ▶ biodiesel, spoiwa do form odlewniczych
jeśli ich masa przekracza 500 kg lub objętość 500 l

Towary podlegające monitorowaniu w opakowaniach

- ▶ oleje smarowe w opakowaniach powyżej 1 l
- ▶ alkohol etylowy nieskażony o mocy min. 80 % w opakowaniach pow. 5 l
- ▶ alkohol etylowy skażony w opakowaniach powyżej 5 l
- ▶ preparaty smarowe, dodatki, środki zapobiegające zamarzaniu, jeśli zawierają alkohol w opakowaniach powyżej 16 l

niezależnie od ilości opakowań

Pozostałe monitorowane towary

- ▶ susz tytoniowy nieoznaczony znakami akcyzy bez względu na ilość w przesyłce
- ▶ inne towary wskazane w rozporządzeniu Ministra Finansów

Wyłączenia spod zastosowania ustawy

Nie podlegają przepisom ustawy następujące przewozy:

- ▶ przewożone przez operatorów pocztowych
- ▶ objęte procedurami celnymi
- ▶ objęte procedurą zawieszenia poboru akcyzy
- ▶ niezwiązane z czynnością podlegającą opodatkowaniu VAT wykonywane na podstawie dokumentu przesunięcia międzymagazynowego wystawionego przez nadawcę z wyłączeniem przewozów międzynarodowych pomiędzy krajami innymi niż Polska

Zgłoszenie – wysyłający i odbierający

- ▶ podstawowym środkiem kontroli zgłoszenie do rejestru zgłoszeń prowadzonego w systemie teleinformatycznym przez Szefa Krajowej Administracji Skarbowej
- ▶ zgłoszenia w przewozie rozpoczynającym się w kraju dokonuje podmiot wysyłający i przekazuje uzyskany numer referencyjny przewoźnikowi, a w pewnych sytuacjach również odbiorcy
- ▶ zgłoszenia w przewozie rozpoczynającym się za granicą ale kończącym w Polsce dokonuje podmiot odbierający

Zgłoszenie – przewoźnik

- ▶ zgłoszenia w przewozach pomiędzy krajami innymi niż Polska, ale wykonywanymi przez terytorium Polski, dokonuje przewoźnik
- ▶ przewoźnik ma obowiązek uzupełnić zgłoszenie o swoje dane, a także dane dotyczące realizowanego przewozu m.in. dane miejsca dostarczenia towarów i numer dokumentu przewozowego

Aktualizacja zgłoszeń

- ▶ Podmioty zobowiązane do dokonywania zgłoszeń mają obowiązek aktualizować zgłoszone dane, jeśli uległy one zmianie.
- ▶ W przypadku gdy przewóz nie zostanie rozpoczęty podmiot wysyłający, odbierający lub przewoźnik mają obowiązek zgłoszenia tego faktu.
- ▶ Zgłoszenie jest ważne przez 10 dni, po czym powinno się dokonać nowego zgłoszenia i uzyskać nowy numer referencyjny.

Platforma Usług Elektronicznych Skarbowo-Celnych

- ▶ Zgłoszenia dokonywane za pośrednictwem Platformy Usług Elektronicznych Skarbowo-Celnych
- ▶ Jeśli nie ma dostępu do platformy, powinno być dokonane zgłoszenie zastępcze do wyznaczonego organu Krajowej Administracji Skarbowej z obowiązkiem uzyskania potwierdzenia zgłoszenia

Obowiązki przewoźnika

- ▶ przewoźnik ma obowiązek odmówić przyjęcia do przewozu towarów podlegających zgłoszeniu, jeśli nie otrzyma:
 - numeru referencyjnego lub
 - dokumentu zastępującego zgłoszenie i potwierdzenia przyjęcia dokumentu zastępującego zgłoszenie lub
 - dokumentu przesunięcia międzymagazynowego
- ▶ przewoźnik ma obowiązek przekazać numer lub dokumenty kierującemu

Obowiązki kierującego

- ▶ kierujący w momencie rozpoczęcia przewozu, jest obowiązany posiadać numer referencyjny lub dokument zastępujący zgłoszenie z potwierdzeniem jego przyjęcia lub dokument przesunięcia międzymagazynowego
- ▶ kierujący ma obowiązek odmówić rozpoczęcia przewozu towaru, jeśli powyższy warunek nie jest spełniony

Przedmiot kontroli

- ▶ Kontroli podlega:
 - dokonywanie, uzupełnianie i aktualizacja zgłoszenia
 - zgodność danych zawartych w zgłoszeniu ze stanem faktycznym
 - posiadanie numeru referencyjnego, dokumentu zastępującego zgłoszenie wraz z potwierdzeniem lub dokumentu przesunięcia międzymagazynowego

Podmioty uprawnione do kontroli

Kontrola przestrzegania obowiązków wynikających z ustawy może być przeprowadzana przez następujące podmioty:

- ▶ Służba Celno-Skarbowa
- ▶ Policja
- ▶ Straż Graniczna
- ▶ Inspekcja Transportu Drogowego

Protokół kontroli

Protokół kontroli sporządza się w przypadku:

- ▶ stwierdzenia nieprawidłowości w toku kontroli
- ▶ żądania kontrolowanego
- ▶ pobrania próbki
- ▶ nałożenia zamknięć urzędowych

Rezultaty kontroli

- ▶ jeśli w toku kontroli stwierdzono brak zgłoszenia, przewóz może być kontynuowany po dokonaniu zgłoszenia i uzyskaniu numeru referencyjnego
- ▶ jeśli stwierdzono, że towar nie odpowiada co do rodzaju, ilości, masy lub objętości towarowi wskazanemu w zgłoszeniu lub gdy przewóz wiąże się ze zwiększonym ryzykiem, na środek transportu lub towar mogą zostać nałożone zamknięcia urzędowe
- ▶ nałożenie zamknięć wiąże się z pobraniem kaucji w wysokości 1.000 zł
- ▶ przewoźnik zobowiązany jest do dostarczenia pojazdu do oddziału celnego zlokalizowanego najbliżej miejsca zakończenia przewozu na terytorium kraju w celu usunięcia zamknięć w terminie 30 dni od daty kontroli; w przeciwnym wypadku traci kaucję

Zatrzymanie pojazdu

- ▶ jeśli w toku kontroli ujawniono niedokonanie zgłoszenia lub nie zostanie przedstawiony przez kierującego numer referencyjny lub dokument zastępujący zgłoszenie z potwierdzeniem lub dokument przesunięcia międzymagazynowego **środek transportu lub towar może zostać zatrzymany**
- ▶ zatrzymany pojazd z towarem jest kierowany lub usuwany do najbliższego miejsca wyznaczonego; może być prowadzone przez inny podmiot
- ▶ towar zatrzymany jest do czasu ustalenie podmiotu uprawnionego do rozporządzania towarem; jeśli się to nie uda podlega przepadkowi orzeczonemu przez sąd

Odzyskanie pojazdu

- ▶ za usunięcie, strzeżenie i przechowywanie środka transportu pobiera się opłaty
- ▶ za opłaty odpowiada solidarnie przewoźnik i podmiot obowiązany do zgłoszenia
- ▶ postanowienie w sprawie opłaty wydaje dyrektor izby skarbowej właściwy dla miejsca przechowania – brak terminu w jakim ma to postanowienie wydać; na postanowienie służy zażalenie
- ▶ zwrot pojazdu może nastąpić dopiero po uiszczeniu opłat
- ▶ w przypadku niektórych przewoźników zagranicznych dodatkowym warunkiem jest uiszczenie kary lub kaucji na poczet tej kary

Wysokość opłat

- ▶ opłata maksymalna za usunięcie pojazdu z drogi od 476 do 1.508 zł w zależności od rodzaju usuwanego pojazdu
- ▶ opłata maksymalna za każdą dobę przechowywania od 39 zł do 196 zł w zależności od rodzaju pojazdu
- ▶ opłata maksymalna za usunięcie towaru – 1.508 zł
- ▶ opłata maksymalna za każdą dobę przechowywania towaru – 4 zł za m³ albo 0,80 zł za 1 m² powierzchni magazynowej

Kary na podmioty wysyłające i odbierające

- ▶ w przypadku naruszenia obowiązków w zakresie zgłoszenia na podmiot wysyłający lub odbierający nakłada się karę w wysokości 46 % wartości netto towarów nie mniej niż 20.000 zł
- ▶ w przypadku różnicy pomiędzy towarem zgłoszonym a rzeczywiście przewożonym kara wynosi 46 % różnicy nie mniej niż 20.000 zł
- ▶ dane uważa się za prawidłowe, jeśli różnica w ilości, masie lub objętości nie przekracza 10 %

Kary na przewoźników

- ▶ w przypadku niedokonania zgłoszenia przez przewoźnika lub stwierdzenia, że towar nie odpowiada co do rodzaju, ilości, masy lub objętości towarowi wskazanemu przez przewoźnika w zgłoszeniu na przewoźnika nakłada się karę w wysokości 20.000 zł
- ▶ w przypadku niezpełnienia przez przewoźnika zgłoszenia dokonanego przez inne podmioty na przewoźnika nakłada się karę w wysokości 5.000 zł
- ▶ w przypadku uzasadnionym ważnym interesem przewoźnika lub interesem publicznym, na wniosek przewoźnika organ może odstąpić od nałożenia kary
- ▶ niezależne od winy przewoźnika

Tryb nakładania kar

- ▶ Karę nakłada w drodze decyzji naczelnik urzędu celno-skarbowego właściwy ze względu na miejsce przeprowadzania kontroli
- ▶ Istnieje możliwość odstąpienia od nałożenia kary – warunki odstąpienia określone w rozporządzeniu
- ▶ Kara przedawnia się po 5 latach od dnia niedopełnienia obowiązku

Grzywna dla kierowcy

- ▶ w przypadku stwierdzenia, że kierowca nie ma numeru referencyjnego lub dokumentu zastępującego zgłoszenie z potwierdzeniem lub dokumentu przesunięcia międzymagazynowego, na kierowcę nakłada się grzywnę od 5.000 do 7.500 zł
- ▶ kontrolujący może nałożyć grzywnę w formie mandatu
- ▶ grzywnę nakłada się zgodnie z przepisami o postępowaniu w sprawach o wykroczenia
- ▶ uzależnione od winy kierowcy

Wejście w życie ustawy

- ▶ Ustawa ma wejść w życie w terminie 14 dni od jej opublikowania z wyjątkiem przepisów dotyczących nakładania kar, które wejdą w życie w dniu 1 maja 2017 r.
- ▶ Wcześniej w mocy pozostaną przepisy dotyczące opłat za zatrzymanie pojazdu.

Odpowiedzialność przewoźnika z tytułu szkody w przesyłce lub opóźnienia

- ▶ jeśli dojdzie do zatrzymania pojazdu z towarem z powodu niedokonania zgłoszenia przez przewoźnika lub niezuzpełnienia przez niego danych i wpłynie to na powstanie szkody w przesyłce lub opóźnienia, przewoźnik odpowiada za tę szkodę
- ▶ jeśli zatrzymanie będzie skutkiem naruszenia obowiązków przez nadawcę lub odbiorcę, przewoźnik będzie mógł uwolnić się od odpowiedzialności w powołaniu na art. 65 ust. 2 pr. przew. i art. 17 ust. 2 CMR

Odpowiedzialność wobec przewoźnika za kary i opłaty

- ▶ jeśli dojdzie do zatrzymania pojazdu z towarem z powodu niedokonania zgłoszenia przez właściwy podmiot, a przewoźnik był wprowadzony w błąd co do charakteru towaru, ma prawo domagać się zwrotu opłat i odszkodowania
- ▶ jeśli przewoźnik zostanie obciążony karą z uwagi na to, iż nie został przez nadawcę poinformowany o charakterze przewożonego towaru, ma prawo do odszkodowania od nadawcy
- ▶ podstawą roszczeń art. 72 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 pr. przew. oraz art. 11 ust. 2 CMR

Dziękuję za uwagę

Działyński i Judek Spółka Partnerska Radców
Prawnych

ul. Czartoria 1/16, 61-102 Poznań

Tel. / Fax +48 61 855 22 79, + 48 61 851 85 33

E-mail: kancelaria@dzialynski.pl

www.dzialynski.pl

www.transportoweprawo.pl